

Domáci glasovi

Štev.151

Lienz, sreda 31. julija 1946.

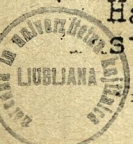
Leto 2.

PAPEŽEV LEGAT JIH JE OBISKAL

Vedeli smo, da namerava med nami bivajoči papeški delegat mons.dr. Jože Jagodic v kratkem potovati v obe sosednji coni Avstrije, tako smo tamle okrog 10. julija nenadoma pogrešili njegov avto s papeško zastavico, smo izvedeli, da je že na poti. Te dni se je vrnil. Seveda smo se brž zanimali, kako je potoval, katere kraje je obiskal, kako je opravil itd. Evo vam nekaj črtic iz njegovega poročila:

Gospod delegat je dobro vedel, da je zlasti v ameriški coni veliko taborišč, ki se v njih nahajajo naši ljudje, to se pravi Slovenci, Hrvatje in Nemci iz Jugoslavije, in so podrejeni njegovim duhovnim oskrbi. Tudi v francoski coni jih je nekaj. Zato ga je vodila pot naprej v Salzburg, ki je nekako geografsko središče obeh con. Morda vam bo novo, da se je peljal delegat z avtomobilom skozi turski predor, kjer so mu v Malnicah uslužno naložili voz na železnico in ga v njem spustili skozi tunel. Od tam ni daleč v Salzburg. Prijetno je, ker je na poti tja postojanka, kjer se radi ustavljajo naši ljudje pri usmiljenkah v Schwarzachu. Tam se je ustavil tudi delegat, zlasti še, ker prebiva tam njegov sošolec, ljubljanski stolni kanonik Franc Koretič, ki je prav tiste dni tam obhajal s primerno slovesnostjo svojo srebrno mašo. A delegat ni nameraval na to slovesnost, mudilo se mu je naprej v Salzburg, da napravi tam s svojim celo delavnim okrožnim nabelnikom načrt za potovanje. Najprej se je seveda predstavil nadškofu dr. Rohracherju. Ta visoki cerkveni knez nas Slovence dobro pozna in nas zelo ceni, zato je tudi obisk pri njem potekel v prisrčnem nastroju. Že koj tisti dan obiskani taborišči v Riedenburgu in Pachu v okolici Salzburga sta potrdili pravilno gledanje in cenjenje cerkvenih oblasti. V obeh taboriščih so priredili beguncu delegatu topel pozdrav, sam pa je stopil med svoje vojake, jim govoril v dveh, treh jezikih, se z njimi rokoval, jih vzpodbujal, tolažil. Vodstva so mu šla na roko, da si je ogledal vse, kar je ogledanja vredno in potrebno, ter si ustvaril sodbo, ki je bila povsem ugodna.

Naslednji dan je šla pot na Tirolsko, v Innsbruck, ki je središče in glavno mesto francoske cone. 200 km dolgo pot je prekinil obisk dveh taborišč v mestu Saalfelden, ki leži še v ameriški coni. V obeh taboriščih so Slovenci, Hrvati in Nemci. Čeprav nenapovedan, je našel delegat tudi tu vse naklonjenost uprav, da je mogel opraviti tudi tu, kolikor se je v naglici dalo, svojo nalogo. S prihodom v Innsbruck so bile združene sicer nekatere težave, ker manj velikem mestu stanovanj in je tudi s prehrano bolj pičlo, delegatovo potovanje ni bilo izletniško in je mogel računati tudi s kakimi razočaranji. A na škofijskem ordinariatu, kjer se je delegat hotel predstaviti krajevni škofu, je našel topel sprejem in razumevanja polno naklonjenost. Če ne telesno je vsaj duhovno okrepljen, da obišče čimprej svoje ovčice v tej coni. Taborišči Kematen in Haiming sta ga sprejeli, različno sicer, a obe s toplo ljubeznijo. Tudi v zadnje imenovanem je našel vzorno urejeno begunsko obbestvo,

ki ni čuda, da se imenuje "Musterlager". Tudi duhovno je to taborišče zglejdo oskrbovano in se po uspehih kar približuje pegeški družini. Tam bodo na pobudo gorečega tabornega duhovnika priredili v kratkem kar pravi pravcati ljudski misijon. Kako ne bi poln duhovne ubranosti zapuščal takega kraja! Še avto je veselo brnel, ko je rezal zopet 200 km dolgo pot iz Innsbrucka v Bregenz. Pred arlškim prelazom, ki se vzpne v slikovitih vijugah do 1800 m visoko, se je delegat zamudil za kratek čas v Zamsu pri krajevnem ordinariju, škofu Ruschu, ki se nahaja tam na oddihu. Potem pa brž čez hrib in dol skozi Feldkirchen na široko ravan proti Bodenskem jezeru. Nedaleč od ceste teče reka Ren. Že pozdravlja v zahajajočem soncu svetlikajoča se gladina ogromnega jezera, v čigar središču se stikajo meje treh držav: Avstrije, Nemčije in Švice. Tik pred glavnim mestom Predarlške, Bregenzom, se širi veličastni cistercianski samostan Mehrerau, kamor zavije pod večer avto s papeško zastavico. Stiška je v samostanu za eno in drugo, a ljubeznivost gospoda opata ter presenečenje ondi bivajočega ljubljanskega profesorja in prelata dr. Turka odtehtata tisto eno in drugo. Naslednje jutro se sprehod ob jezeru zares priléze, a voda preveč vabi v objem, zakar pa ni časa in je treba naprej. Delegat je upal, da se snide v Feldkirchenu z dobrodušnim predarlškim škofom Tschanom, a mu birmovanje po širni Tirolski redkokdaj pušča kako nedeljo prosto. Doma pa je našel vsó živahno in nasmejano stiško družinico v prelepem samostanu Stamsu. Zal je moral naprej, da doseže pod noč Innsbruck. Tam je naslednji dan deževalo, kar je preprečilo ogled mesta in na poti nazaj v Salzburg obisk taborišča v Kufsteinu.

Cesta iz Innsbrucka v Salzburg bi se mogla precej okrajšati, če ne bi nekaj desetih km njene proge teklo po ozemlju Nemčije. Tako pa je treba, če nimaš dovoljenja za prehod, narediti ovinek kar za 100 km. To pride prav, če prihajaš iz francoske cone telesno manj podprt, ko se imaš priliko ustaviti v gostoljubnem Schwarzachu. Tam se je delegatu in šoferju postanek zelo privilegel. Oddih je bil potreben, ker je čakal delegata v ameriški coni bolj naporen pošel. Sledil je skok čez lueški prelaz v Salzburg in nato pot v Linz 130 km dolga proga po krasni avtomobilski cesti. Med potjo obisk taborišča v Volkslabrucku. Tam so živahni zlasti otroci v otroškem vrtcu. Pozdravljajo delegata kakor najboljšega znanca. A mudi se v Linz. Tam škofa ni doma, zato velja obisk ordiariatu, ki kaže razumevanje in razgledanost. Vredno je tem več, ker je v tej škofiji kakih 40 taborišč z našimi ljudmi. Delegat jih v kratko odmerjenem času ne more vseh obiskati. Informacije mu nudijo duhovniki, ki goreče delujejo med begunci. So po večini prišli z njimi, pa tudi krajevni dušni pastirji se trudijo in sodelujejo. Taborišča so po večini dobro urejena in oskrbovana - saj so v ameriški coni! Eno je posebno vzorno. Tako ima vsaka cona Avstrije svoj "Muster-lager". Angleška v Peggezu, francoska v Hajmingu, ameriška v - Astenu. Da, Asten! Ta se je tudi to pot posebno postavil. Delegata je sprejel kar naslovesneje. Vse je bilo v cvetju, zelenju, zastavah. Tudi narodne noše, slovenske narodne noše! In pozdravi, nagovori, deklamacije, petje. Vse je na nogah, celokupno osebje UNRRE je pri sprejemu. In nato slovesen vhod v kapelo. Naslednji je na prostem maša, pridiga, papežev blagoslov in birma. 253 birmancev. Niso vsi otroci, tudi možje in žene so vmes. Nekaj od njih je starih 60 - 70 let. Da, Asten je nekaj posebnega. Ne samo zidane barake, asfaltirane ceste, ameriški paketi, tudi birmanci z brki in s cigaretami in s cigarami v ustih. Tudi uprava se trudi, da bi nudila delegatu kar največ ugodnosti in prijetnosti. Da, Asten je zares - vzoren. Popoldne je oddih in ogled prekrasnega samostana St. Florian v bližini. Naslednji dan pa nudijo Nemci v tabo-

riščih 65 in 66 v Linzu pestro sliko. Slovesen sprejem s cvetjem in nagovori in deklamacijami, potem pa duhovno opravilo v slavnostno okrašeni kapeli. Potočenih je mnogo solza. Delegat pridiga, in ko hoče tolažiti, odpira rane. Res, domovina je daleč, morda je - za Nemce - za vselej izgubljena. Treba bo poiskati novo. A domotožje je huda reč. Vendar jih, te uboge ljudi, tak obisk dvigne. Končno le čutijo, da nekdo nanje misli, se zanje zanima, hoče pomagati, vsaj duhovno. Zato je tudi slovo težko. Treba je iti naprej. Družba se pelje do Donave, da vidi rusko cono. Široka reka meji. Na nasprotni strani je vse mrtvo, kakor da ni tam nobenega življenja. Ali je samo videz? Vsekakor! Tudi tam je živahno, čeprav je to bežnemu pogledu prikrito... Zatopljen v svoje misli se pelje delegat nazaj proti Salzburgu. Gredoč obišče taborišče Lambach. Tam so otroci v šoli pripouku. Katehet, pater iz Banjaluke, jih uči. Vsi lepo in glasno pozdravljajo. Taborišče je skoraj prazno, vse je na delu. No, saj delegat še pride v jeseni, ko bodo vsi doma. Za to pot mora nazaj, da doseže pravočasno mejo, ko mu poteče potno dovoljenje. Rad bi tudi v "embijo, kjer so prav tako naši ljudje in so mu izročeni v oskrbo, a za enkrat še ne sme. In iz Salzburga bi bilo tako pripravno, saj je do Münchena po krasni cesti samo skok. Zato zaenkrat nazaj v Salzburg, da obišče še enkrat taborišče v Puchu in smukne nato preko Schwarzacha in Böcksteina skozi tunel na angleško stran. Vse gre po načrtu. Ko mineva zadnji dan dovoljenja za potovanje, je delegat pod večer že v Peggezu.

Prevozil je 1700 km v trinajstih dneh. Avto in šofer sta opravila odlično delo. Kakor vedno doslej, saj sta prevozila v delegatovi službi že 8000 km. Čudovita božja pomoč spremlja vse tri. In skrbi UNRRE, pa tudi Amerikanci in Francozi so radodarni. Vsak po svoje pomagajo pri skupnem delu za dobrobit naših beguncev. In lajšajo papeževemu delegatu njegovo težko službo.

== : ==

GOSPODARSKE RAZMERE V JUGOSLAVIJI. - Jugoslavija vzdržuje danes trgovske zveze s Sovjetsko zvezo, Belgarijo, Romunijo, Češkoslovaško, Poljsko in Albanijo. S Sovjetsko zvezo ima redno trgovsko pogodbo od 13. aprila 1945. V tej je govor samo o uvozu in izvozu iz Sovjetske zveze. Izvoz se vrši diskretno in samo po zanesljivih osebah v raznih državnih podjetjih in preko Ravateljstva za zunanjo trgovino. Iz Jugoslavije se izvažajo v Sov. zvezo vsi proizvodi bakra iz Bora, vsi proizvodi svinca iz Trepč, vsi proizvodi monolita iz Grdelice (tam je zaposleno okrog 15000 delavcev); vsa konoplja iz Banata in Vojvodine, do sedaj okrog 4000 vagonov; deloma hmelj, do sedaj okrog 35 vagonov; rdeče paprike 10 vagonov; surove kave; ogromne količine izgotovljenih parketov okrog 400 vagonov; špi- rita 1000 vagonov; 1500 vagonov vina itd. Uvozili pa so do sedaj iz Sovjetske zveze v Jugoslavijo: volne, bombaža in sladkorja okrog 250 vagonov (proizvod UNRRE); 200 avtomobilov "ZIS) gumijevih plaščev za toverne avtomobile, celuloze, železnine in kemikalije. Kot vojni plen je rdeča armada odpeljala iz Srbije sledeče: iz raznih sladkornih tovarn so odpeljali kot vojni plen 1500 vagonov izdelanega sladkorja. Dalje 700 potniških in tovarnih vagonov ter okrog 40 lokomotiv. Kar so dobili v skladiščih pšenice, koruze in moke so proglasili za vojni plen in odpeljali v Sovjetsko zvezo. 50000 vojaških čevljev so odpeljali. Pravtako tudi velike količine starega gumija.

ATOMSKA BOMBA je v Nagasaki, v katerem je bila cvetoča krščanska občina, umorila preko

10.000 katoličanov. Na Japonskem je vsega skoro 1 milijon katoličanov, medtem ko jih je bilo pred svetovno vojno blizu 130.000. Z javno odpovedjo japonskega cesarja na svoje božanstvo kot "sinu sonca" je padla ena izmed največjih ovir za širjenje krščanstva.

KARDINAL GRIFFIN O MIHAJLOVIČU. Angleski kardinal Griffin se je v javnem govoru izrazil, da "je sramota, da nismo glasneje in določneje govorili za Mihajloviča in se dovolj odločno potegnili za to, da bi ga sedilo pravično sodišče". Dalje je kardinal pozival Britance, naj ne zapustijo Poljakov.

15 RUSKIH BEGUNCEV v taborišču Lucci v Italiji, je prestopilo v katoliško Cerkev.

PING - PONG V LIENŠKEM TABORIŠČU. Na sobotnem ping-pongškem matchu z lienškim Rapidom so naši igralci prepričevalno zmagali. Posebno se je odlikovala Sevšek Boža in le malo je manjkalo, da si ni priborila še četrte zmage. Prav med njo in res odličnim Mikolaschekom se je razvila najlepša in najbolj napeta igra. Mikolaschek, ki je bil proti ostalim našim trem igralcem izrazito ofenziven, je Boža s svojo dolgo igro in zlasti s svojimi ostrimi udarci prisilila popolnoma v obrambo. In ko bi znala mlada komaj 16 letna Boža to prednost le nekoliko bolj premišljeno izrabiti, bi slavila pomembno zmago nad svojim veliko starejšim in veliko bolj rutiniranim nasprotnikom. Tako pa je v tretjem seku le morala igro predati z razliko samo dveh golov. Skoro enako dober je bil Bertonec Dinko, ki pa ni imel prilike obračunati z Pazeltom, ker se se Lienčani prej predali z rezultatom 6:9. Tudi Trškan in Valjavec sta rešila kar zadovoljivo svojo nalogo. - V parih so pa naši igralci dobili kar obe igri. - Gledalci, ki jih je bilo

kar lepo število ves čas borbe, čeprav se je ta končala šele nekaj čez polnoč, so z užitkom in navdušenostjo sledili lepi igri. in tako ne malo podžigali naše igralce. - Hvaležni smo pa še posebno direktorju našega taborišča g. Group captainu Ryder Yongu, ki je skoro z vsem osebjem tukajšnje UNRRA-e prišel na to prireditvev in s tem pokazal tudi za naše športnike svoje vsestransko zanimanje. Našim igralcem prav lepo čestitamo k uspehu in želimo, da bodo tudi v bodoče tako lepo zastopali naše taborišče. To gotovo tudi bodo, če bodo le imeli dovolj žogic za trening.

x VSE BEGUNCE gotovo zelo zani-
 x ma vprašanje naše bodočnosti.
 x Ostanemo tu? Gremo domov? Na-
 x prej? Kam? To so vprašanja,
 x ki se tičejo vsakega izmed
 x nas. - "Domači glasovi" bodo
 x tem vprašanjem v bodoče posve-
 x čali še več pozornosti kot
 x doslej. Zato skrbite, da jih
 x bo prejemal res vsak slovenski
 x begunec! Tudi tisti, ki ne
 x stanujejo po taboriščih, jih
 x morajo brati, ker se ta vpra-
 x šanja tičejo tudi njih! Kdor
 x jih še ne prejema, naj jih
 x čimprej naroči! Svojci po ta-
 x boriščih, naročite jih za so-
 x rodnike in znance, ki prebi-
 x vajo zunaj! Pošiljali jim jih
 x bomo po pošti!

x x x x x x x x x x x x x x x x

KDOR KAJ VE točnega o Grisu Francu iz Pijave Gorice, ki je bil menda vrnjen lani v Jugoslavijo, naj to sporoči v našem uredništvu.

NAJPOTREBNEJSEGA JIM MANJKA. Na Koreji nastanjen amer. stotnik Stark sporoča v nekem pismu kardinalu Spellmannu v New Yorku, da 400 misijonarjem in domačim duhovnikom preti nevarnost, da vsled izčrpanosti zaloga vina in sveč ne bodo mogli darovati sv. maše. Ameriški katoličani zbirajo sedaj za nje vino, sveče, zdravila in obleko.